

MOCIÓ COMMEMORACIÓ ANY NATIVITAT YARZA PLANAS

Nativitat Yarza Planas va néixer a Valladolid l'any 1872. El 1876 es van desplaçar a Barcelona amb la família. El 1905 Yarza va cursar estudis de mestra a Osca i el 1906 va començar a exercir de mestra a diversos municipis com: Santa Margarida de Montbui, Pontons, Vilada, Malla, Saderra (Orís), Vilanova del Camí, Igualada, Gadesa, Cabrera de Mar, Candanos (Aragó) i finalment, el 1930, va ser nomenada mestra en propietat de l'escola de Bellprat (Anoia).

Afiliada al Partit Republicà Radical Socialista, va ser membre de la Junta Directiva del Centre Radical Socialista del Districte IX de Barcelona i va participar en la creació del Centre Radical Socialista de Bellprat. Va ser també una de les fundadores de l'Associació Femenina Republicana Victoria Kent a Barcelona (1931), l'objectiu de la qual era animar les dones a col·laborar amb la República.

A finals de 1933, la Nativitat Yarza va abandonar el Partit Republicà Radical Socialista i es va afiliar a Esquerra Republicana de Catalunya. Va encapçalar la candidatura a les eleccions municipals a Bellprat al gener de 1934, en les quals va ser triada alcaldessa el 14 de gener, i va ser nomenada la primera alcaldessa de Catalunya i de tot l'Estat espanyol triada per sufragi universal. A l'estiu del mateix any va ser traslladada a la plaça de mestra de La Pobla de Claramunt, municipi on va residir fins a l'inici de la guerra civil. El mes d'octubre del mateix any va ser destituïda com a alcaldessa.

Durant la Guerra Civil, amb 63 anys, es va allistar i això la va portar a l'Aragó i va participar en la columna Barrio del Partit Socialista Unificat de Catalunya. Més tard, es va traslladar a Barcelona per integrar-se com a mestra del Consell de l'Escola Nova Unificada.

Després de la guerra es va exiliar a França i el 1940 la Comissió depuradora de Magisteri la va donar de baixa com a mestra. Va morir a Tolosa de Llenguadoc (França) el 1960, exiliada, pobra i sola.

Enguany, l'Institut Català de les Dones commemora el 150é aniversari del seu naixement. El nom de Nativitat Yarza Planas ha estat oblidat durant dècades. Però ara es rescata la seva memòria amb la celebració de l'Any Yarza.

Aquesta commemoració vol donar reconeixement a la dona, miliciana, mestra i política Nativitat Yarza Planas, la primera alcaldessa elegida democràticament de Catalunya i l'Estat Espanyol i dona que va ser depurada, com tantes altres, pel règim franquista que es va veure obligada a marxar a l'exili, d'on no va poder tornar mai.

Per tots aquests motius, el grup municipal d'Esquerra Republicana a Santa Coloma de Gramenet proposa l'adopció dels següents ACORDS:

PRIMER.- Adherir-se a l'Any Nativitat Yarza Planas que commemora aquest 2022 l'Institut Català de les Dones omplint el formulari web següent:

**ESQUERRA
REPUBLICANA**

Santa Coloma de Gramenet

<https://dones.gencat.cat/ca/ambits/activitats/commemoracions/commemoracions-2022/nativitat-yarza-planas/formulari-dadhesio/>

SEGON.- Demanar a la comissió de nomenclàtor, que incorpori com una proposta més, entre les moltes figures femenines, la possibilitat de posar el nom de Nativitat Yarza Planas a un carrer, plaça, espai públic o espai municipal.

TERCER.- Continuar la tasca, ja engegada per la Comissió de Patrimoni de la ciutat a iniciativa del Govern de la ciutat, que intenta corregir el biaix de gènere que queda palès al nomenclàtor, per tal d'equiparar el nombre de llocs públics amb noms d'homes al nom de dones.

QUART.- Estudiar la realització d'una campanya per donar a conèixer la figura de Nativitat Yarza i d'altres dones del municipi que van tenir un paper rellevant durant la República per visibilitzar totes les aportacions que van realitzar moltes dones durant aquest període de la història.

CINQUÈ.- Traslladar aquests acords a les entitats de dones i feministes del municipi i a l'Institut Català de les Dones.